

**УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ**

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I   Подаци о комисији

1. На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 40 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће на седници одржаној 25. 4. 2018. године донело је одлуку да се образује комисија за оцену докторског рада Милене Поповић Пизари (Milene Popović Pisari).

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Проф. др Саша Модерц, ванредни професор, Италијанистика, 20. 6. 2017, Филолошки факултет Универзитета у Београду

2. Проф. др Милош Ковачевић, редовни професор, Српски језик, 15. 3. 1995, Филолошки факултет Универзитета у Београду

3. Проф. др Данијела Ђоровић, ванредни професор, Италијанистика, 10. 5. 2016, Филозофски факултет Универзитета у Београду

II   Подаци о кандидату

Име, име једног родитеља, презиме:

Милена (Драгољуб) Поповић Пизари

Датум рођења, општина, република:

29. 5. 1975, Савски венац, Србија

Датум одбране, место и назив магистарске тезе:

5. 7. 2005, Удине (Италија); *Il che polivalente* (Поливалентни везник *che*)

Кратка биографија:

Милена Поповић Пизари рођена је 29. маја 1975. године у Београду, где је завршила основну школу, а потом XIII београдску гимназију (смер: друштвено-језички). 1994. године уписала се на Филолошки факултет Универзитета у Београду (група: Италијански језик и књижевност), а 1999. године дипломирала са средњом оценом 9.50.

Од октобра 1999. године ради на Катедри за италијанистику Филолошког факултета у Београду у својству лекторке за италијански језик. Тренутно је ангажована на следећим предметима: Савремени италијански језик и Превођење са српског на италијански језик.

Академске 2004/2005. године похађала је и завршила мастер студије под називом *Италијански као други језик* (Master in italiano lingua seconda) на Универзитету у Удинама у Италији (наслов завршног рада: *Il che polivalente* (Поливалентни везник *che*)).

2008. године, као стипендисткиња Владе Италије, похађала је курсеве стручног и научног превођења на Универзитету у Трсту.

Њена су интересовања везана првенствено за синтаксу италијанског и српског језика.

III Наслов докторске дисертације

Глаголи с допуном у инфинитиву у италијанском и српском језику

IV Преглед докторске дисертације

Докторска дисертација *Глаголи с допуном у инфинитиву у италијанском и српском језику* има 145 страница, садржи 10 поглавља, 150 фуснота и литературу од 145 библиографских јединица. Наслови поглавља су следећи: Увод (стр. 1-5), Глаголи контроле у италијанском и српском језику (стр. 6-12), Глаголи субјекатске контроле у италијанском језику (стр. 13-53), Глаголи субјекатске контроле у српском језику

(стр. 54-72), Глаголи објекатске контроле у италијанском језику (стр. 73-84), Глаголи објекатске контроле у српском језику (стр. 85-89), Глаголи подизања у италијанском и српском језику (стр. 90-97), Глаголи субјекатског подизања субјекта у италијанском језику (стр. 98-105), Глаголи субјекатског подизања субјекта у српском језику (стр. 106-133) и Закључак (стр. 134-135).

V Вредновање појединих делова докторске дисертације

У уводном поглављу дисертације представљени су предмет, циљеви, метод и теоријски оквир истраживања. У истом поглављу кандидаткиња се осврће и на начин обраде изабране теме у постојећој литератури, при чему указује и на уочене непрецизности.

Друго поглавље садржи уопштени опис употребе италијанских и српских глагола контроле. У њему кандидаткиња даје свој предлог синтаксичких параметара за опис, анализу и класификацију глагола субјекатске контроле и глагола објекатске контроле у италијанском и српском језику. Реч је о следећим параметрима: 1) могућност/немогућност употребе именичке односно предлошке синтагме у функцији директног објекта у акузативу односно индиректног објекта у дативу, 2) употреба именичке синтагме у функцији директног објекта у акузативу/употреба именичке односно предлошке синтагме у функцији индиректног објекта у дативу, 3) присуство/одсуство предлога испред допуне у инфинитиву, 4) компатибилност/некомпатибилност с антериорношћу радње допунског глагола и 5) могућност/немогућност употребе алтернативне финитне конструкције с корелативним односно некорелативним субјектом.

Наредна поглавља посвећена су италијанским глаголима субјекатске контроле (поглавље 3), српским глаголима субјекатске контроле (поглавље 4), италијанским глаголима објекатске контроле (поглавље 5), те српским глаголима објекатске контроле (поглавље 6).

Седмо поглавље обухвата уопштени опис употребе италијанских и српских глагола подизања, док се у осмом односно деветом поглављу кандидаткиња бави италијанским односно српским глаголима субјекатског подизања субјекта. Ваља

нагласити да су унутар деветог поглавља обрађене две теме од великог значаја за ову дисертацију – карактеристике презента употребљеног унутар финитне конструкције *да* + презент комутабилне са српским инфинитивом, као и безличне конструкције са српским модалним и фазним глаголима субјекатског подизања субјекта и личним (субјекатским) модалним глаголима субјекатске контроле.

У последњем поглављу кандидаткиња резимира резултате свога рада и указује на теме будућих истраживања.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији:

1) Поповић, М. (2013). Релативизација директног објекта у италијанским инфинитивним релативним клаузама. У В. Половина & Ј. Вучо (прир.), *Филолошка истраживања данас, том III - Савремени токови у лингвистичким истраживањима, књига I* (203-214). Београд: Филолошки факултет.

2) Popović Pisarri, M. (2017). L'infinito passato italiano retto da verbi modali a controllo e il suo equivalente in serbo. *Italica Belgradensia*, 2017/1, 47-58.

VII Закључци односно резултати истраживања

У овој су дисертацији описани, анализирани и упоређени италијански и српски глаголи субјекатске контроле (с номинативним субјектом), глаголи објекатске контроле и глаголи подизања који добијају допуну у виду инфинитива или његовог финитног еквивалента.

Један од најзначајнијих циљева овога рада било је успостављање класификације италијанских и српских глагола контроле на основу јединствених критеријума. Предложена класификација италијанских и српских глагола контроле на основу конструкција у оквиру којих се јављају, као и опширне листе глагола које овај рад садржи, сигурно ће наћи примену у настави италијанског и српског језика за странце, као и у граматицама италијанског језика намењеним говорницима српског језика.

Осим што је установила класификацију глагола контроле у италијанском и српском језику, кандидаткиња се у свом раду бавила многим битним, досад необрађеним, делимично обрађеним или на друкчији начин обрађеним синтаксичким темама и при томе дошла до веома битних и корисних закључака. Објаснила је употребу српских глагола подизања у функцији неконгруентних предиката, применом теорије контроле и подизања разлучила је и анализирала различите употребе глагола *требати* (*требати* као глагол подизања с допуном у виду инфинитива односно конструкције *да* + презент *требати* као безлични глагол субјекатске контроле с логичким субјектом у дативу и допуном у инфинитиву, деонтичко безлично *требати* с финитном допуном, епистемичко безлично *требати* с финитном допуном, нецесативно *требати*), описала је карактеристике финитног еквивалента српског инфинитива облика комплементизатор *да* + субјунктивни немобилни презент, упоредила је употребу српских модалних и фазних глагола субјекатског подизања субјекта и личних модалних глагола субјекатске контроле у безличним конструкцијама, указала је на тзв. *редупликацију императива*, појаву досад нерегистровану у литератури о српском језику. Реч је, наиме, о употреби зависног глагола у императиву као алтернативи инфинитиву односно његовом финитном еквиваленту у функцији допуне појединих српских глагола субјекатске контроле, пре свега непрелазних глагола кретања и промене позиције у простору употребљених у императиву. Скрнула је пажњу и на тенденцију замене субјунктивних облика презента *будем, будеш...* кореспондентним индикативним облицима *сам/си...* унутар конструкције *да* + субјунктивни немобилни презент употребљене у функцији допуне модалних глагола субјекатске контроле (у ужем и ширем смислу), модалних глагола подизања, деонтичког безличног *требати*. Битно је истаћи и да је кандидаткиња испитала и упоредила могућност употребе италијанског прошлог инфинитива односно његовог српског еквивалента *да* + перфект у функцији допуне модалних глагола субјекатске контроле.

VIII   Оцена начина приказа и тумачења резултата   истраживања

У својој дисертацији, кандидаткиња је, посредством теорије контроле и подизања, детаљно проучила, описала и контрастивно анализирали италијанске и српске глаголе субјекатске контроле (с номинативним субјектом), глаголе објекатске контроле и глаголе подизања који се комбинују с инфинитивном допуном. При томе је дошла до врло значајних резултата. Установила је класификацију италијанских и српских глагола контроле на основу јединствених критеријума, али и указала на неке до сада неуочене или недовољно објашњене карактеристике првенствено српских, али и италијанских глагола контроле и подизања.

Посматрано у целини, ова дисертација доноси драгоцене научне резултате који дају значајан допринос изучавању синтаксе италијанског и српског језика, као и контрастивним студијама двају језика, због чега може наћи практичну примену у настави. Осим контрастивно-дидактичког, ова теза постиже и свој типолошко-теоријски циљ. Закључци до којих је кандидаткиња у свом раду дошла могу, наиме, бити од значаја и користи и за општелингвистичка и типолошка истраживања. Поређење глагола на формалнограматичком нивоу помоћи ће, наиме, да се додатно сагледају типолошке сличности и индивидуалне карактеристике двају језика, укључујући и одређене савремене језичке тенденције и иновације.

Због свега што смо у извештају рекли, мишљења смо да докторска дисертација *Глаголи с допуном у инфинитиву у италијанском и српском језику* мастера Милене Поповић Пизари заслужује позитивну оцену.

IX   Предлог

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да извештај прихвати и упуту га Већу друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на сагласност и да кандидаткињу позове на усмену одбрану пред истом комисијом.

У Београду, 27. априла 2018. године